

ter so z groznim kričem planili v trg¹⁾. Tržani so se sicer postavili v bran, a vdeč, da so preslabi, so odbežali na Kamensčak in druge bližnje hribe ter so se tam poskrili. In joj trgu! Divja tolpa je uganjala v njem nezaslišane reči. Oropala je vse hiše in nje navadno tudi še užgala. Vdrši v župnijsko cerkev sv. Ivana Krst. so Kruci pobrali vse dragocenosti, potem pa so planili, kakor bi bili od hudiča obsedeni, nad oltarje in svete podobe. Neka madjarska spaka je, zagledavši na stranskem oltarju lepo štatvo Matere božje, kot besna skočila na oltar in štatvi odsekala glavo.²⁾ Le do Najsvetejšega so imeli še neko spoštovanje, kajti kaplan Matej Kos je moral pouziti vse hostije, katere so divjaki bili iz ciborija na oltar razsipali. To je z ormoškimi frančiškanom tudi rad storil, da se le presv. rešnjemu Telesu ni godila še večja nečast. Kar v cerkvi ni imelo za roparje posebne vrednosti, to so razdjali, na kup znosili in sežgali; v oropano in izpraznjeno cerkev pa so postavili svoje konje.³⁾ Kolika oskrumba brez ozira na neizmerno škodo!

(Dalje prih.)

Smešnica. Korporal vpraša vojaškega novince: »Zakaj imajo vojaki svetle gumbe?« -- Novinec odgovori: »Zato, da se kaznujejo, ako gumb lepo ne osnažijo!«

Razne stvari.

Domače. (Mil. knezoško) so se v torek popoldne odpeljali na Dunaj, da se ondi udeležijo konferencije ali posvetovanja avstrijskih škofov.

(Sv. misijon.) V Kapeli blizu Radgone se obhaja sv. misijon od dne 14.—22. novembra pod vodstvom č. gg. lazaristov od Sv. Jožefa pri Celju.

(Zahvala.) Vsem čast. gospodom duhovnikom naše škofije in blagim domoljubom na Spodnjem Štajarskem se zavod šolskih sester v Mariboru s tem najspodobnejše zahvaljuje, da so sestre tudi letos pri nabiranju milodarov podpirali. Hog plati!

(Iz državnega zbora.) G. poslanec Fr. Robič je v proračunskem odseku zahteval, naj se na Štajarskem imenuje drugi deželni šolski nadzornik rajši za ljudske šole, kakor pa za srednje. V Mariboru se naj postavi posebno poslopje za učiteljsiše. Konečno je rekel, da so zadnja imenovanja na Koroškem gledé ljudskega šolstva v Slovencih obudila veliko nezadovoljnost.

(Zoper novo celjsko gimnazijo) je v proračunskem odseku govoril liberalac dr. Fux. Trdil je, da ima ta zavod namen posloveniti Celje, da se je število učencev od 79 znižalo na 48 in da sploh ni dobili slovenskega profesorja; zato se naj znesek za to gimnazijo črta iz proračuna. Naučni minister Gautsch je odgovoril, da to ne gre, kajti krivično bi bilo, ako bi se mahoma odvzel poduk 103 učencem, ki hodijo v to solo. In tega mnenja je bilo 16 udov proti 8.

(Iz Brežic.) G. voditelj Tax je torej postal naš okrajni glavar. Kar nas je odločnih Slovencev, se tega preveč ne veselimo, naj še o tem toliko poročajo nemški liberalni listi.

(Nepoznano utopljenko) so našli v Muri blizu Melinc niže Ljutomera. Stara je kacih 40 let in boljsega stanu, ker je bila lepo oblečena in imela na rokah dva zlata prstana.

(Umrl) je v Mariboru meščanski učitelj g. Karol Sket, jako blag mož. Da bi pa pokojni bil tako velik Nemeč, kakor to trdi »Marburgerca« in nemški učitelji,

ki so mu poklonili venec s frankfurtskimi trakovi, to pa je smešno. Saj se oče pokojnikov ni narodil kje v tevtoburških goščavah, ampak v lepi smarijski župniji.

(Blagoslovljenje šole.) V nedeljo, dne 8. nov. se je na Sladki gori blagoslovila iz jednorazrednice v trirazrednico razširjena šola. Slovesnosti se je udeležila šolska mladina in mnogo ljudstva. Pred cerkvenim opravilom je č. g. župnik Irgl v lepem govoru kazal, kako ima dobro urejena šola nalogo, da spravi otroka s pomočjo starišev v pravo razmerje do Boga, do samega sebe in do bližnjega.

(Zoper prepoved.) V Lukavcih na Murskem polju so žandarji pri posestniku Marku Žiteku zasačili dva vola, katera je ta zoper prepoved prignal z Ogerskega. Okr. glavarstvo je vola takoj sekvestriralo, in se bodeta na javni dražbi prodala.

(Konkurs) je napravil g. Rudolf Grosser, trgovec v Podčetrtku. Oskrbnik njegovega premoženja je postal g. dr. Franc Rausch, odvetnik v Kozjem, konkursni komisar pa okrajni sodnik dr. K. Gelingsheim.

(Nesreča.) V Trbovljah je dne 7. nov. v premogokopu ponesrečil 60-letni dninar Blaž Steiner, doma iz Velike Pirešice. Padel mu je velik kamen na glavo in ga pri priči ubil.

(Cerkvena vest.) Pokopališče v Solčavi bodo razširili. — Nov oltar za podružnico v Šaleku pri Velenu izdeluje g. kipar J. Cesar v Mozirju.

(Vodovod) dobé vse stranke, stanujoče v graščini v Gornjem gradu. Nekdo je obljubil napraviti tržanom tudi električno razsvetlavo. Morebiti bi dobro služila tem, ki nemški brenčeč, košato jadrajo proti domu; češ »mir samer jo lutriš ercogen«.

(Izvolitev) novega občinskega tajnika se je v ponedeljek v Mozirju vršila, ker se je dosedanji g. J. Pirš vsled slabotnega zdravja odpovedal. Upamo, da bode tudi naslednik g. Pirša tako vesten in strankam postrežljiv.

(Domoljubni dar.) Krasno in dragoceno zbirko hroščev dobi slov. celjska gimnazija od g. Marka Lipolda, veleposestnika in dobro znanega naravoslovca iz Mozirja.

(Srečno pot) želimo g. Viktorju Riharju, uradniku južne železnice, ki je iz Maribora premeščen na Dunaj. Ta mož je namreč strasten »Südmarkovec«, dasi je rojen Slovenec in nečak slavnega slov. skladatelja Gregorja Riharja.

(Vročekrven nemški profesor.) Po Mariboru in tudi med mnogimi južnoštajarskimi domoljubi se z veliko ogorčenostjo pripoveduje, da je g. Jurij Pölzl, učitelj na mariborski gimnaziji, pred kratkim nekega slovenskega dijaka za uho udaril, ker je ta, bržčas neprevidno, stopil na nemški »frankfurtski« trak.

(Vojaško veselico) priredijo v nedeljo, dne 22. nov. pri Sv. Andražu v Slov. gor. možje, ki so služili kedaj pri vojaki. Na predvečer bode bakljada z godbo, v nedeljo jutro pa budnica. Udeleženci gredo skupno k pozni božji službi. Po sv. maši sledi prosta zabava v Toševi gostilnici.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Anton Rausl, kaplan v Starem trgu, je prišel za kaplana-provizorja v Pameče, č. g. kaplan Matija Stoklas ml. iz Šmartna pri Slov. Gradu v Ribnico na Pohorju in č. g. kaplan Maksimilijan Ocvirk od Sv. Štefana na Muto. — Č. g. Jož. Horvat, župnik na Bizeljskem, je stopil v stalni pokoj.

Društvene. (Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali gosp. Karol Lubec, višji finančni svetovalec v Gradu, 4 gld.; č. g. Janez Toman, kaplan v Slivnici, 3 gld. in č. g. H. Hrašovec, kaplan pri Sv. Martinu na Pohorju, 1 gld. Bog plati! — Slovenci in Slovenke, ne zabite mariborske dijaške kuhinje!

¹⁾ Varaški zapisniki v deželnem arhivu v. Gradu.

²⁾ C. Schmutz, Hist.-Top. Lexicon, III., 249.

³⁾ Diarium Gašparja Adlešiča v dež. arhivu v Gradu.

(Slov. bralno in pevsko društvo v Mariboru) priredi s sodelovanjem čitalniškega tamburaškega zbora veselico v hôtelu »Nadvojvoda Ivan« prihodnjo nedeljo, dné 15. novembra. Na vsopredu je veseligrigra »V Ljubljano jo dajmo«, moški in mešani zbori ter tamburanje. Vstopnina za neude oseba 30 kr., obitelj 70 kr.; delavci 20 kr., obitelj 50 kr. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

(Gornjeradgonsko bralno društvo) priredi v nedeljo, dné 22. novembra popoldne ob 3. uri v Gornji Radgoni, v prostorih g. Škrleca veselico s tombolo in petjem. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Podporno društvo za slovenske visokosolce na Dunaju) ima v soboto dné 14. novembra ob sedmih zvečer letošnji občni zbor v dvorani Partikove restavracije, Dunaj, I Spiegelgasse 21. Po občnem zboru zabavni večer slovenskega kluba, katerega se smejo udeležiti samo oni, ki so povabljeni ali pa po udih upljani.

(Čitalnica v Brezicah) priredi dné 22. nov. v »Národnem domu« koncert s petjem in raznovrstno godbo in vabi uljudno le tem potom društvenike in somišljenike k obilni udeležbi. Začetek ob 7. uri. Vstopnina 30 kr.

(Novo bralno društvo.) V nedeljo, dné 15. novembra se otvori bralno društvo v Dornavi popoldne ob 3. uri v šolskih prostorih s sledečim vsopredom: 1. Petje. 2. Slavnostni govor. 3. Pojasnjevanje društvenih pravil ter volitev odbora in predsednika. 4. Vpisovanje udov. Prosta zabava se vrši v Hrgovi gostilnici.

Iz drugih krajev. (Koliko časopisov se tiska v enem letu?) Na leto se tiska okoli 12.000 milijonov iztisov najrazličnejših časopisov. Da si more človek napraviti pojem o tej neizmerni količini, treba je spomeniti, da bi se s temi časopisi pokrila površina 30.000 štirijaskih kilometrov. Tehtal bi ta papir 781.240 metriških centov. Ako bi se ta naklada tiskala na jednem samem stroju, ki bi izmetal vsake sekunde po jeden iztis, bi imel ta stroj posla ravno 333 let! Vsi ti listi, zloženi jeden na družega, dosegli bi visokost 80.000 metrov.

(Dedščina 7 milijonov). Siromašna obitelj Kám v selu Derecske na Ogerskem je podedovala ne-

príčakovano ogromno svoto 7 milijonov goldinarjev. Jeden člen te obitelji se je izselil namreč l. 1860. v Rumunsko in od tega časa ni bilo več slišati o njem. No, sedaj je došel glas, da je dotičnik nedavno umrl in da je ostavil okolu 7 milijonov premoženja.

(Medvedje v Bosni.) Vaclav Adamec, častnik v Višegradu na Drini, je ustrelil te dni dve uri od Višegrada jednim hitcem staro medvedinjo, ki je dalje časa vznemirjala okolico Suhogore in povzročila mnogo škode. V okolici Volovice pri Rudi, Babine Gore in Ljeske pa se klati več medvedov, ki delajo mnogo škode.

(Smrtonosne muhe.) Vodja lokomotive ogerske državne železnice, Štefan Farkaš, je šel na pogreb nekega svojega prijatelja. V sobi, kjer je ležal pokojnik, piknila je Farkaša muha. Po kratkem času je zateklo Farkaševo lice, lotile so se ga velike bolečine in ko je došel zdravnik, je konstatiral, da je Farkašu zastrupljena kri z mrtvaškim strupom. Za malo časa je umrl nesrečnež.

(Roparski napad.) Ono noč je vdrlo šest hajdukov v samostan Sv. Petar pri Varaždinu ter ga popolnoma izropalo. Samostanski opat si je življenje rešil s tem, da je razbojnike prosil usmiljenja.

(Strašen vihar v Črni gori) je divjal prve dni tega tedna. Potoki so izstopili ter poplavlili polja in mesta. Več oseb je utonilo. Knez Nikita je takoj šel obiskat ponesrečenih krajev.

(Nov list za Slovenke.) V Trstu začne z novim letom izhajati nov list »Slovenka«, ki bode namenjen narodnemu ženstvu in bode veljal 3 gld. na leto.

(Südmark-užigalice.) V zadnjem letu so se ne samo v nemških, ampak tudi v slov. krajih začele prodajati užigalice z napisom »Südmark«. Te žveplenke izdeluje in prodaja tovarna Fl. Pojatzki v Nemškem Landsbergu v korist »Südmarke«, katera ima namen, slov. kraje z nemškim elementom posesti. Društvo »Südmark« ima od teh užigalic zdaj že čez 1700 fl. čistega doneska. Slovenci, izogibajte se »Südmark«-trgovcev!

Loterijne številke.

Trst 7. novembra 1896: 71, 18, 36, 49, 8
Linc » » » 69, 85, 20, 62, 8

Izjava časti!

Jaz **Franco Filiplč**, c. kr. jetniški čuvaj v Gradcu, obžalujem, da sem **Mariji Aleksič** iz Veržeja dopisnico z razžaljivo vsebino pisal in v Gradcu in Veržeju odprto pismo polno razžaljenja, grdenja in natolečevanja proti imenovani razglasil. Jaz prekličem to zasnovanje in razžaljenje časti kot neosnovano in prosim Marijo Aleksič radi s tem jej prizadetega razžaljenja za odpusčenje.

V Gradcu, dne 12. novembra 1896.

Pristni brinjevec

iz štajarskih jagod razpošilja franko na vsako avstrijsko pošto 4 litre za 5 gld. 50 kr. **Franco Goričar**, pošta Rečica (Rietzdorf a. d. Pack.) 2-5

Zgubilo se je v nedeljo, dne 1. listopada t. l. nekje na potu iz Maribora v Hoče par čevljev in popotni kovčeg v vrednosti 13 gld. Kdor je isto našel, naj vrne proti plačilu post. najdenine lastniku **Janez Ogrincu v Slivnici št. 31.** 2-2

Orglje, s šestimi spremeni, čvetero oktav, pedal je z manualom zvezan, meh si lahko goni igralec sam; visoke so 2m 60cm, širok 1m 60cm, globoke 84cm, glas je zelo prijeten in cerkven, in bile bi torej prav primeren kinč za kako podružno cerkev ali hišo. — Cena je nizka in se izve pri **Jak. Kurniku, organ'stu v Št. Lenartu v Slov. gor.** 2-3

Avstrijsko

podjetje daje postranski zaslužek. — Vprašanja pod »Zukunftsvorsorge« Gradec, poste restante. 8

Marija Pavlič

v Studencih nad Mariborom je zapustila dva sina, eno hčer in moža. 3-3

Vezi za cepljenje trt iz patentovanega gumija

po načinu profesorja Göthe, kakor tudi dr. Kröczer-ja prodaja jedino pristna

c. in kr. dvorna tovarna za gumi in celluloid

J. N. Schmeidler.

Glavna zaloga: **Dunaj.** Podružnica: VII₂ Stiftgasse 19. I., Graben 10.

Naslov za telegrame: »Gummischmeidler«. 21